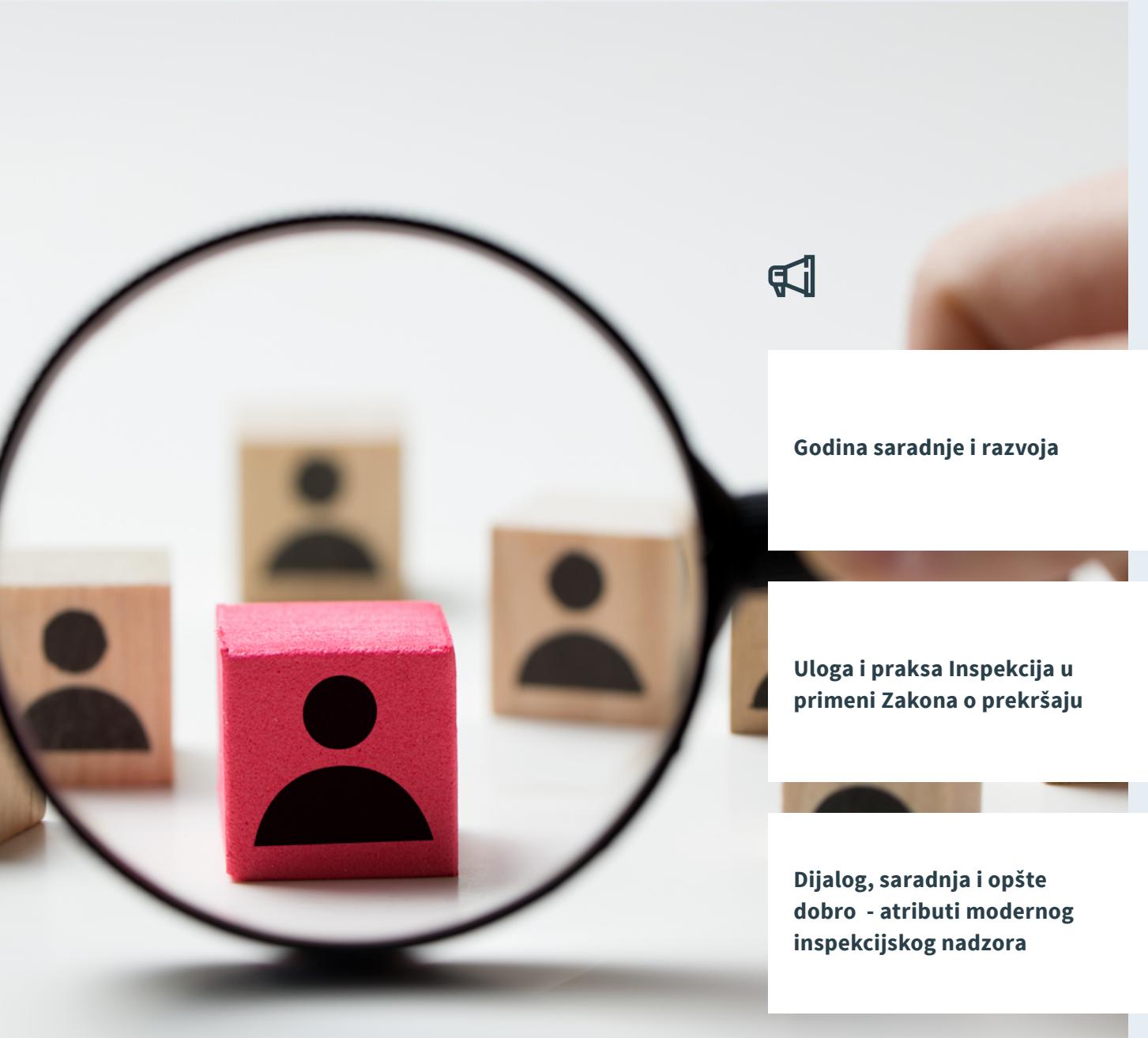

2020

—
Broj IV

INFORMATOR

MREŽE INSPEKTORA SRBIJE

Dijalog, saradnja i opšte dobro - atributi modernog inspekcijskog nadzora

Važno je imati dobre i razumljive propise koji podstiču privredni rast i nivo bezbednosti i sigurnosti u poslovanju i ličnom životu. Još je važnije, i teže, obezbediti doslednu primenu propisa. Bez ovog drugog, nema elementarne predvidivosti koja je preduslov za ekonomski rast, a time i za bolji standard i napredak društva u celini. Takodje, velike su šanse i da će broj trovanja hranom, nesreća na gradilištima, ekoloških i drugih problema rasti i ugrožavati nas i naše prordice. Inspekcije su tradicionalno jedna od bitnijih poluga za obezbeđenje pune primene propisa. One su jednakov važne danas kao i pre trideset ili sto godina, ali se njihov fokus i način rada menjao u skladu sa svim promenama koje su donele tehnološka revolucija i globalizacija. Činjenica je da je privredna i industrijska aktivnost danas neuporedivo veća i da je broj subjekata nadzora takav da je postalo matematički nemoguće nadzirati svakoga stalno i istom frekvencijom. U višemilionskim gradovima sa stotinama hiljada, ili milionima privrednih subjekata broj inspektora morao bi biti enormno veliki ako bi se nadzor vršio kao u devetnaestom ili ranom dvadesetom veku. Izlaz iz te situacije jesu inspekcijski nadzori koji se vrše shodno proceni rizika i tešnja saradnja svih koji su učesnici ili zainteresovani za proces inspekcijskog nadzora, a naročito tešnja saradnja inspekcija i privrede.

Za privredu, susret sa inspektorom je jedan od prvih dodira sa državom, i taj odnos traje koliko traje i život privrednog subjekta. Zato je izuzetno važno da se nivo kontraverze, neu Jednačenih postupanja ili naprsto podozrenja i nepoverenja između inspektora i privrede umanj. Kada smo bili na studijskom putovanju u Holandiju sa grupom sjajnih srpskih inspektora, holandski inspektor su nam često davali primere podrške i saradnje koju pružaju privredi, uključujući i drugačiji način komunikacije sa privrednicima o potencijalnim problemima u njihovom radu ili opasnostima vezanim za odredjenu oblast, kao i predstojećem nadzoru. Uz to, njihov nadzor je u velikoj

meri fokusiran na sisteme koje privreda uspostavlja u cilju zaštite od rizika u okviru njihovih delatnosti, a manje na trenutno zatećeno stanje. Kako mi dolazimo iz sredine u kojoj se svako postupanje inspektora tumači kroz striktne zakonske norme, postavljali smo im često pitanje da li je, i kojim propisom, takvo njihovo postupanje određeno. Holandjani su na pitanja uglavnom reagovali zbumjeno – njihov najčešći odgovor bio je „nismo sigurni, ali zar vam se ne čini da je to razumno i svima korisno?“ Uz puno razumevanje argumenata kojima bi se objašnjavale razlike u mentalitetu, kulturi i istorijskom nasledju, vreme je da, u granicama koje zakoni postavljaju, činimo stvari koje su razumne i korisne svima, koje podstiču saradnju, uzajamno razumevanje i ekonomski i društveni razvoj.

Mreža inspektora Srbije dobar je odraz današnjih promena i blagovremenog razumevanja potrebe da se inspektor medjusobno konsultuju, dele svoja iskustva i zapažanja, ali i da svoj rad i razmišljanje podele i sa privredom i građanima. USAID projekat Saradnja za ekonomski razvoj sa Partnerima Srbije podržao je u prethodnoj godini napore Mreže da se bavi strateškim pitanjima

vezanim za ugled i status profesije inspektora, da osmisli susrete inspektora iz različitih opština i okruga i omogući kontinuiranu komunikaciju, kako uživo, tako i putem društvenih mreža. MINS sada ima i svoju internet stranu, kao i mesečni bilten za koji ja pišem ovaj tekst. Nadam se da će ova godina MINS-u doneti mnoštvo rezultata, novih članova i novih aktivnosti koje će omogućiti svima nama, inspektorima, građanima i privrednicima, da svoje regulatorne obaveze izvršavamo lakše, jeftinije i bez

nervoze, ali i da svi živimo u uredjenijem, bezbednjem i prijateljskijem okruženju.

Uz zakasnele novogodišnje čestitke MINS-u, svim članovima i svim čitaocima ovog biltena

Dragana Stanojević,
zamenica direktora, USAID Saradnja za ekonomski razvoj

Godina saradnje i razvoja

Prošlo je punih godinu dana od kada su Partneri Srbija, uz podršku USAID-ovog Projekta saradnje za ekonomski razvoj, započeli saradnju sa Mrežom inspektora Srbije. Četvrti broj Informatora MINS-a koji je pred Vama, rezultat je poslednje u nizu aktivnosti koje su dve organizacije zajedno realizovale, sa namerom da povećaju vidljivost ali i uticaj MINS-a među inspektorima, donosiocima odluka i širom javnosti.

A kako je sve počelo? Još od 2015. godine, Partneri Srbija angažovani su na aktivnostima usmerenim ka reformi inspekcijskog nadzora i jačanju kapaciteta inspektora. Kao organizacija civilnog društva, prepoznali smo značaj ovog procesa za jačanje poverenja između inspekcija, privrede i građana, ali i unapređenje kvaliteta rada javne uprave, uopšte. Tako smo, početkom 2019. godine, dobili i priliku da direktno sarađujemo i podržavamo MINS. Međutim, i pored svih ranijih iskustava, i rada sa nizom drugih udruženja (među kojima su i ona strukovna), nismo bili u potpunosti sigurni šta možemo da očekujemo – prvi put radimo sa prvim strukovnim udruženjem koje okuplja inspektore iz svih inspekcija, i svih regiona Srbije. Postavljali smo pitanja poput mogućnosti da jedno, po stukturi i obrazovanju članova, ali

i njihovoј teritorijalnoј rasprostranjenosti, vrlo heterogeno udruženje postane funkcionalno i efikasno. Nismo bili sigurni da li je moguće postići jedinstveno razumevanje u pogledu prioriteta i zajedničkih interesa članova. Niti kako bi se, sa takvom raznolikošću unutar organizacije, o njoj kreirala jedinstvena (i afirmativna) slika u javnosti.

Rezultati do kojih smo došli zajedničkim naporima i uz pomoć podrške stručnih saradnika iz oblasti inspekcijskog nadzora, strateškog planiranja i komunikacija, prevazišli su sva naša očekivanja. Počev od februara 2019, realizovan je proces strateškog planiranja MINS-a, na kome je 26 članova izradilo smernice za budući rad Udruženja; organizovan je Dan inspektora Srbije, u kome je učestvovalo preko 700 inspektora iz preko 20 gradova i 20 različitih inspekcija, sa idejom da ovakav događaj postane tradicija MINS-a; obuku o veštinama komunikacije uspešno je završilo 25 članova Udruženja, a njih gotovo 60 iz 25 gradova Srbije imalo je priliku da razmenjuje iskustva i razgovara sa svojim kolegama o nekim od problematičnih pitanja inspekcijskog nadzora tokom četiri regionalne studijske posete; više od 1700 inspektora imalo je priliku da se informiše o aktivnostima MINS-a, aktuelnostima i stručnim pitanjima iz oblasti inspekcijskog nadzora kroz četiri broja Informatora MINS-a, dok je tokom projekta Udruženje dobilo i nov, funkcionalan i moderan sajt putem koga u daljem radu može da komunicira sa svojim članovima, drugim inspektorima i širom javnošću.

I, kao što to obično činimo na kraju svakog procesa, vreme je da sagledamo njegove stvarne efekte. MINS je postao funkcionalno, efikasno i prepoznatljivo udruženje, sa kapacitetom da komunicira svoje poruke i zagovara svoje interese na kome mu mogu pozavideti mnoga iskusnija udruženja. U kojoj meri će udruženje biti održivo zavisi od entuzijazma i daljeg angažmana njegovih članova, ali i spremnosti šireg kruga aktera da prepoznaju značaj saradnje sa MINS-om. Za Partnere Srbija, ta spremnost je neupitna. U ovih godinu dana, podržavajući razvoj MINS-a, i mi smo kao organizacija rasli i razvijali se. Za nas je ovo bio proces razmene, uzajamne podrške i učenja, iz koga smo dobili još jednu potvrdu da je saradnja jedini put ka razvoju, a da su partnerstva koja gradimo naša najznačajnija investicija i dobit.

Ana Toskić Cvetinović

Izvršna direktorka
Partneri Srbija

Prikrivena kupovina

Jedna od interesantnijih novina uvedena najnovijim izmenama i dopunama **Zakona o inspekcijskom nadzoru**, objavljenih u „Službenom glasniku RS“, br. 95/2018, jeste institut „prikrivene kupovine“ koji je regulisan novododatim članom 21a. Početak primene predmetnih izmena zakona jeste **16. decembar 2018. god.**

Reč je o inspekcijskom metodu koji poznaju i evropski upravni i inspekcijski sistemi.

Sadržina pomenutog člana 21a odnosi se na mogućnost prikrivene kupovine u slučaju postojanja osnovane sumnje da lice obavlja delatnost kao **neregistrovani subjekat** ili da **ne izdaje račun**, ako se na drugi način ne mogu obezbediti potrebnii dokazi ili bi to bilo značajno otežano.

Preduslov za obavljanje prikrivene kupovine

Iz navedenog proizilazi da je preduslov za obavljanje prikrivene kupovine činjenica da postoji osnovana sumnja

da lice obavlja delatnost kao neregistrovani subjekat ili da ne izdaje račun, kao i da se potrebni dokazi ne mogu obezrediti na drugi način ili bi to bilo značajno otežano.

Pod pojmom „neregistrovani subjekat“ podrazumeva se nadzirani subjekat koji obavlja delatnost ili vrši aktivnost, a nije upisan u odgovarajući registar koji vodi Agencija za privredne registre ili drugi organ ili organizacija nadležna za upis osnivanja pravnog lica i drugog subjekta (u daljem tekstu: osnovni registar), kada je upis u ovaj registar propisan kao uslov za obavljanje delatnosti ili vršenje aktivnosti.

Ono što je bitno jeste da se prikrivena kupovina obavlja bez prethodnog obaveštavanja i predočavanja nadziranom subjektu službene legitimacije i naloga za inspekcijski nadzor, iako po redovnom toku stvari nadzirani subjekat na ista ima pravo s obzirom da inspekcijski nadzor počinje kada inspektor nadziranom subjektu, odnosno prisutnom licu uruči nalog za inspekcijski nadzor.

Sadržina naloga

Međutim, i pored činjenice da se nalog prethodno ne predočava nadziranom subjektu on svakako mora da sadrži navođenje metoda prikrivene kupovine i obrazloženje osnovane sumnje, sa navođenjem poznatih i verovatnih činjenica koje potkrepljuju osnovanu sumnju u konkretnom slučaju, kao i obrazloženje zašto se korišćenjem drugih dokaznih radnji ne mogu izvesti, prikupiti ili obezrediti potrebni dokazi ili bi to bilo značajno otežano.

U sklopu prikrivene kupovine, inspektor je ovlašćen da putem neposrednog opažanja prikuplja dokaze i podatke korisne za utvrđivanje činjeničnog stanja i vrši druga ovlašćenja radi utvrđivanja činjenica. Tek po obavljenoj kupovini, inspektor predočava nadziranom subjektu službenu legitimaciju i nalog za inspekcijski nadzor.

Osim prodavnica i ugostiteljskih objekata, na meti „tajnih“ državnih kontrolora mogli bi se naći i auto-mehaničarske radnje, frizerski i kozmetičarski saloni, stolarske prostorije, agencije za nekretnine.

Takođe, inspektori će u prodavnicama proveravati i cene proizvoda na akcijama i upoređivati da li se te cene naplaćuju na kasi. U prethodnoj godini, inspektori su podneli više od 1.700 prekršajnih prijava, a za polovinu je doneta sudska presuda.

Za sada, u tajnu kupovinu ići će inspektori tržišne, turističke i saobraćajne inspekcije. Posle njih, na teren bi trebalo da izađu inspektori prosветe, rada i socijalne zaštite.

Dragana Resanović

Republički tržišni inspektor
Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija
Sektor tržišne inspekcije
Odeljenje tržišne inspekcije Užice

Inspektor, službeničko zvanje koje menja stvari

Proces reforme inspekcija ima za cilj povećanje stepena zadovoljstva privrede i građana postupkom inspekcijskog nadzora, ali i njegovom ishodom, odnosno ima za cilj povećanje stepena usklađenosti poslovanja i življenja sa normama i standardima, što posledično treba da donese bolji život za sve nas.

U tom smislu Vlada Republike Srbije je zajedno sa partnerima iz reda privrede i donatora krenula u realizaciju ambicioznog seta mera, koja treba da dovede do ovog krajnjeg efekta. Stalan dijalog sa privredom, izmena regulatornog okvira, digitalizacija, novi modeli opremanja inspekcija, novi modeli vrednovanja rada inspekcija; neki su od najvažnijih stubova ove reforme.

Ipak, posmatrajući proces u celini, slobodan sam da kažem da je oblast koju nazivamo unapređenjem kapaciteta inspekcija svakako najznačajniji deo reforme inspekcija. Više bolje plaćenih inspektora u samoodrživim inspektoratima, ukratko bi zvučao cilj kojem težimo, ali do tog cilja nećemo stići prečicama, niti ćemo uspeti da ga ostvarimo bez dobre analitike i na bazi te analitike dobro postavljenih akcionih planova. O synergiji svih inspektora i njihovih rukovodstava izlišno je govoriti iako, verovali ili ne, i to nekad bude upitno.

Kako god, ni u ovom delu programa nismo bili pasivni, pa su tokom prošle godine usvojene analize kapaciteta inspekcija na lokalnu i republiku i dobijeni rezultati koji su poslužili Vladi kao osnov za usvajanje prvog trogodišnjeg akcionog plana za zapošljavanje inspektora, te je ovaj proces krenuo u gotovo svim ministarstvima. I u smislu povećanja zarada uspeli smo ad hoc merama da povećamo zarade inspektora. Izmene uredbi o razvrstavanju državnih službenika i koeficijenata za lokal doprinele su boljim zaradama za inspektore. Sve navedene mere nesumnjivo podižu kapacitete inspekcija, ali strateški posmatrano ni jedna pojedinačna mera

u ovom smislu ne može se meriti sa onom koja nam predstoji – kreiranje zvanja „inspektor“ u okviru državno-službeničkog sistema.

Razlozi za ovako promišljanje i zastupanje ovog stava vrlo su jednostavni, praktični i neoborivi, a uporište postoji svakako i u uporednim praksama mnogih zemalja.

Prvi razlog jeste činjenica da su inspekcijski poslovi zastupljeni u gotovo svim ministarstvima i u u svim jedinicama lokalne samouprave, a poslovi koji obavljaju sami inspektorji drastično su različiti u odnosu na druge državne službenike. Inspektorji zahtevaju i potuno drugačiju logistiku za svoj rad, a i kompetencije inspektora bitno se razlikuju u odnosu na druge kolege iz službeničkog sistema.

Koliko se ovaj posao razlikuje najbolje govori definicija inspekcije kao „jedinog svakodnevnog kontakta jedne države sa njenom privredom i građanima koja se ne dešava u institutijama sistema, već u gostima kod te iste privrede i građana“.

Šta se sa druge strane dobija uspemo li da pozicioniramo inspektora kao zvanje? Dobija se osnova za izradu posebnog sistema za vrednovanje rada inspektora, tj veće i fleksibilne zarade. Dobija se mogućnost boljeg planiranja resursa, jasnog i specifičnog karijernog napredovanja, uspostave posebnih modela za opremanje i zanavljanja opreme. Bolja krivično-pravna zaštita je u ovom slučaju garantovana i jasno se može adresirati kroz posebne zakone. Ukupno na kraju, dobija se šansa da se ova

„profesija“ razvija, da joj raste ugled u društvu, da kolege koje sutra budu u ZVANJU INSPEKTOR budu ponosne na posao koji rade, dobro motivisane, a da društvo u celini prepozna koliko je ovo zvanje važno, zahtevno i koliko doprinosi ukupnom kvalitetu života koje živimo.

Dragan Pušara

Savetnik za inspekcije i standarde
NALED

Pitanja i odgovori: Inspekcijski nadzor

1. Pitanje:

Da li se službene savetodavne posete sprovode po zahtevu stranke ili po službenoj dužnosti?

Mišljenje:

Službene savetodavne posete mogu da se vrše i po službenoj dužnosti i po zahtevu stranke. U članu 10. stav 4. Zakona o inspekcijskom nadzoru, pored ostalog, propisano je da plan inspekcijskog nadzora sadrži i planirane mere i aktivnosti preventivnog delovanja inspekcije - gde, u skladu sa članom 13. ovog zakona, kojim se uređuje preventivno delovanje, spadaju i službene savetodavne posete. U članu 13. stav 3. Zakona o inspekcijskom nadzoru propisano je da subjekat može da zahteva preventivno delovanje, kao i uređeno postupanje inspekcije po ovom zahtevu. Naime, nadzirani subjekat može da zahteva preventivno delovanje i kada se ne vodi postupak inspekcijskog nadzora i nezavisno od njegovog toka, a inspekcija je dužna da najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahteva postupi po zahtevu ili obavesti nadziranog subjekta o razlozima za nepostupanje po zahtevu. U odlučivanju po zahtevima za preventivno delovanje inspekcija se, u okviru planiranog obima

preventivnih aktivnosti, rukovodi zaštitom javnog interesa, stepenom rizika i vremenskim redosledom podnetih zahteva.

U praksi, većina inspekcija sprovodi službene savetodavne posete i po zahtevu stranaka i kao planiranu aktivnost,

tj. po zahtevu i po po službenoj dužnosti (npr. u planu inspekcijskog nadzora, odnosno planu rada se predviđa da će inspekcija da obilazi subjekte koji se bave određenom delatnošću radi pružanja stručne i savetodavne podrške u primeni određenog propisa koji je nedavno donet, a kojim se na drugačiji način uređuju pitanja te delatnosti). Postoji, opet, i stanovište da inspekcije ne mogu da odrede zašto bi kod nekih subjekata sprovodili službene savetodavne posete, a kod drugih ne bi, nego da, ako se sprovode ove posete, onda bi ih trebalo sprovoditi kod svih subjekata. Mišljenja smo da ovi razlozi ne sprečavaju sprovođenje službenih savetodavnih poseta po službenoj dužnosti. Naime, ovakav razlog bi se mogao istaći i u odnosu na postupak inspekcijskog nadzora, izražen kroz poznato pitanje: zašto se inspekcijski nadzori vrše kod jednih subjekata, a ne kod svih? Opštepoznato je da inspekcije, koje prate stanje, procenjuju rizike, određuju prioritete i način delovanja, ne mogu kroz postupak inspekcijskog nadzora da pokriju 100% subjekata u oblasti pod nadzorom, posebno ne u jednogodišnjem ili sličnom kratkom roku, a kod određenih subjekata nije ni svršishodno sprovoditi postupak inspekcijskog nadzora, tako da inspekcije prema utvrđenom stanju, procenjenom riziku i opredeljenim prioritetima određuju kod kojih subjekata će se sprovoditi postupak inspekcijskog nadzora.

Određene inspekcije, pak, ne sprovode službene savetodavne posete u određenoj oblasti ili podoblasti inspekcijskog nadzora u svom delokrugu zbog toga što su na stanovištu da je zbog značaja dobara koja štite (poput: zdravlja ljudi, bezbednosti i sl.) primerenije da sprovode preventivne inspekcijske nadzore, gde bi, u slučaju propusta i nepravilnosti, izricali mere, umesto preporuka koje se donose u službenim savetodavnim posetama. U članu 3. tačka 10), Zakon je preventivni inspekcijski nadzor odredio kao inspekcijski nadzor usredsređen na sprečavanje nastanka verovatnih štetnih posledica.

2. Pitanje:

Da li inspekcija može da vodi postupak prema većem broju lica i da tim licima izrekne mere?

Mišljenje:

Inspekcija može da vodi postupak prema većem broju lica i da tim licima izrekne mere, tj. veći broj lica može da ima svojstvo stranke – nadziranog subjekta u postupku inspekcijskog nadzora, kao posebnom upravnom postupku.

Članom 3. tačka 3. Zakona o inspekcijskom nadzoru propisano je da nadziran subjekat - pravno lice, preduzetnik i fizičko lice, organizacioni oblik preko koga fizičko ili pravno lice obavlja delatnost ili vrši aktivnost za koga ne postoji obaveza registracije, kao i subjekat sa javnim ovlašćenjima u skladu sa zakonom, čije poslovanje i postupanje se nadzire, a članom 44. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku da je stranka u upravnom postupku - fizičko ili pravno lice čija je upravna stvar predmet upravnog postupka i svako drugo fizičko ili pravno lice na čija prava, obaveze ili pravne interese može da utiče ishod upravnog postupka.

Članom 44. stav 2. Zakona o opštem upravnom postupku propisano je da stranka u upravnom postupku može da bude, pored ostalog, grupa lica i drugi koji nisu pravna lica, pod uslovima pod kojima fizičko ili pravno lice može da bude stranka, ili kad je to određeno zakonom (npr. suvlasnici ili zajednički vlasnici stvari, kojih je veći broj).

Ovakav koncept se sreće i u drugim sličnim postupcima – npr. Zakon o parničnom postupku u članu 74. stav 4. propisuje da, izuzetno, parnični sud može rešenjem, koje ima pravno dejstvo u određenoj parnici, da prizna svojstvo stranke i onim oblicima udruživanja i organizovanja koji nemaju stranačku sposobnost u smislu da je u pitanju fizičko ili pravno lice ili stranka koja nije fizičko i pravno lice, a posebnim propisom određeno je da ima svojstvo stranke u postupku, ako utvrdi da, s obzirom na predmet

spora, ispunjavaju bitne uslove za sticanje stranačke sposobnosti, a naročito ako raspolažu imovinom na kojoj se može sprovesti izvršenje.

S obzirom na veliki broj lica, mišljenja smo da se u ovim slučajevima mogu koristiti odredbe o javnom dostavljanju iz člana 78. stav 1. tačka 1) i st. 2. i 3. Zakona o opštem upravnom postupku, a u vezi sa ovim članom je i član 94. ovog zakona, kojim se uređuje pokretanje postupka javnim saopštenjem.

3. Pitane:

Da li udruženje koje zastupa interes i štiti prava u određenoj oblasti može da bude stranka u postupku inspekcijskog nadzora i da li može da podnese žalbu protiv rešenja donetog u postupku inspekcijskog nadzora?

Mišljenje:

Zakon o udruženjima u članu 2. stav 1. definiše udruženje kao dobrovoljnu i nevladinu nedobitnu organizaciju zasnovanu na slobodi udruživanja više fizičkih ili pravnih lica, osnovanu radi ostvarivanja i unapređenja određenog zajedničkog ili opštег cilja i interesa, koji nisu zabranjeni Ustavom ili zakonom.

Zakon o opštem upravnom postupku u članu 44. stav 1. propisuje da stranka u upravnom postupku može biti, pored onog lica čija je upravna stvar predmet upravnog postupka, koje je uvek stranka – u postupku inspekcijskog nadzora, stranka je nadzirani subjekat, i svako drugo fizičko ili pravno lice na čija prava, obaveze ili pravne interese može da utiče ishod upravnog postupka. U stavu 3. ovog člana, Zakon o opštem upravnom postupku propisuje da zastupnici kolektivnih interesa i zastupnici širih interesa javnosti, koji su organizovani saglasno propisima - gde pripadaju i udruženja koja zastupaju interes i štite prava u određenoj oblasti, mogu da imaju svojstvo stranke u upravnom postupku ako ishod upravnog postupka može da utiče na interese koje zastupaju.

Zakon o inspekcijskom nadzoru u članu 18. stav 3. propisuje da predstavke imaju dejstvo inicijative za pokretanje postupka, a podnosioci tih inicijativa nemaju svojstvo stranke u postupku koji se može pokrenuti na osnovu te inicijative.

Udruženja nemaju svojstvo stranke na osnovu samog zakona (osim ako im je to svojstvo priznato posebnim zakonom) ili činom podnošenja predstavke, ako su njom inicirali postupak inspekcijskog nadzora po službenoj dužnosti, nego je potrebno, da bi stekli to svojstvo, da u skladu sa članom 93. Zakona o opštem upravnom postupku, podnesu zahtev za priznavanje svojstva stranke. Članom 93. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku propisano je da lice koje ne učestvuje u postupku kao stranka može podneti zahtev da mu se prizna svojstvo stranke, do okončanja drugostepenog postupka. Da bi se priznalo svojstvo stranke, neophodno je da se dokaže pravni interes, što je u slučaju udruženja – da ishod upravnog postupka može da utiče na interese koje udruženje zastupa/štiti. Ako zahtev nije podnet i svojstvo stranke nije priznato, onda ova lica imaju mogućnost da steknu svojstvo stranke, ali ne i to svojstvo.

Nalazimo da za svojstvo stranke licu kome posebnim zakonom to svojstvo nije predviđeno potrebno da to lice ispuni sledeće uslove:

- 1) podnese takav zahtev
- 2) dokaže pravni interes, odnosno – u slučaju udruženja – da ishod postupka može da utiče na interese koje zastupa.

Da li postoji pravni interes/interes koji udruženje zastupa/štiti (a što je, u suštini, pravni interes udruženja) zavisi od konkretnih činjenica i okolnosti, a na licu koje traži svojstvo stranke je teret dokazivanja u ovom pogledu. Da bi ovo svojstvo bilo priznato, neophodno da u zahtevu za priznavanje svojstva stranke podnositac: ukaže i odredi koje njegovo pravo opravdani interes, na koji

utiče ishod postupka, je ugrožen ili povređen, zbog čega traži priznavanje svojstva stranke i korišćenje prava koja stranci pripadaju, te da dokaže ili učini verovatnim da po njega, odnosno interesu koje zastupa/štiti povoljan ishod postupka znači ostvaranje pravne koristi (npr. sprečavanje štete) koju bez povoljne odluke ne bi mogao da ostvari. Ako licu posebnim zakonom nije priznato svojstvo stranke, a nije ni podnelo zahtev za priznavanjem ovog svojstva, ili je podnело zahtev a nije dokazalo pravni interes/uticaj postupka na zastupani interes, tada nisu ispunjeni uslovi za priznavanjem svojstva stranke.

Članom 152. Zakona o opštem upravnom postupku uređeno je obaveštenje o donetom rešenju licu kome nije priznato svojstvo stranke. Propisano je da je organ dužan da lice kome je odbijen zahtev za priznavanje svojstva stranke obavesti o rešenju koje je doneo.

Zakon o opštem upravnom postupku u članu 151. stav 6. propisuje da protiv prvostepenog rešenja žalbu može podneti svako lice na čija prava, obaveze ili pravne interese može da utiče ishod upravnog postupka, u roku u kome žalbu može podneti stranka.

U članu 64. Zakon o opštem upravnom postupku uređuje pravo na razgledanje spisa, koje se sastoji od prava stranke da razgleda spise u prisustvu službenog lica, da o svom trošku umnoži ili dobije kopiju spisa i da joj se kopija spisa, o njenom trošku, dostavi preko pošte ili na drugi pogodan način. Stavom 6. ovog člana propisano je da pravo na razgledanje spisa u skladu sa odredbama ovog člana ima i zainteresovano lice koje dokaže svoj pravni interes.

Sledstveno, Zakon o opštem upravnom postupku omogućava da lice koje nema svojstvo stranke u postupku po samom zakonu podnese zahtev da mu se prizna svojstvo stranke, pa ukoliko organ odbije ovaj zahtev, te

donese rešenje u postupku kojim odluči o upravnoj stvari, o tom rešenju obaveštava lice kome je odbijen zahtev za priznavanjem svojstva stranke, nakon čega ono može da traži uvid u spis/kopiju rešenja i da podnese žalbu protiv rešenja.

Mišljenja smo da će, u slučaju da je licu (npr. udruženju) odbijeno priznavanje svojstva stranke i to lice izjaviti žalbu protiv rešenja, da će i u tom slučaju organ ceniti da li podnositelj žalbe ima pravni interes/da li postoji uticaj postupka na zastupani interes. Smatramo da ako organ nađe da ovaj interes/uticaj postupka na interes ne postoji, onda prvostepeni organ može, u skladu sa članom 162. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku, odnosno drugostepeni organ, u skladu sa članom 167. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku, da odbaci žalbu iz razloga što ju je podnело neovlašćeno lice (lice koje nema pravni interes/lice kod koga ishod postupka ne utiče na interesu koje zastupa), što bi obrazložio u rešenju kojim odbacuje žalbu.

4. Pitanje:

Kako se za procenu rizika koriste nalazi dobijeni pomoću kontrolne liste?

Mišljenje:

U postupku inspekcijskog nadzora, rizik – tačnije, nivo (stepen) usaglašenosti sa propisima procenjuje se pomoću standardizovanih kontrolnih lista, kao javno dostupnog spiska pitanja i mogućih odgovora koji se buduju. Nivo usaglašenosti poslovanja i postupanja nadziranog subjekta sa zakonima i drugim propisima, koji se utvrđuje pomoću kontrolne liste (rizik utvrđen u nadzoru), služi kao jedan od kriterijuma za procenu rizika, tako što se ovaj nalaz dobijen pomoću kontrolne liste ceni u sklopu verovatnoće nastanka štetnih posledica, kao jednog od dva osnovna konstitutivna elementa rizika. Stepen rizika iz nadzora, koji, u stvari, predstavlja stepen

usaglašenosti sa propisima, daje informaciju o poslednjem utvrđenom stanju zakonitosti i bezbednosti poslovanja i postupanja subjekta. Procenjeni stepen rizika u nadzoru, tj. stepen usklađenosti sa propisima dobijen pomoću kontrolne liste, prema tome, koristiće se za novu procenu rizika, tako što ulazi u kriterijum verovatnoće, kao jedan od dva osnovna kriterijuma za procenu stepena rizika. Stepen rizika iz nadzora, koji se dobija pomoću kontrolne liste, kao jedan od kriterijuma verovatnoće utvrđen je i u pravilnicima o posebnim elementima procene rizika, koja su nadležna ministarstva donela na osnovu Zakona o inspekcijskom nadzoru. Prethodno procenjeni stepen rizika, dakle, usklađuje se sa stepenom rizika procenjenim u toku inspekcijskog nadzora, tako što potonji utiče na verovatnoću nastanka štete. Time, ako je u nadzoru, pomoću kontrolne liste, procenjen niži ili viši stepen rizika za određenog subjekta, odnosno u pogledu određenog objekta - nego što je to u planu i nalogu za inspekcijski nadzor, povratna informacija o tom nižem, odnosno višem stepenu rizika iz nadzora (stepenu usaglašenosti sa propisima) služi za smanjenje, odnosno povećanje verovatnoće nastanka štete u sledećoj proceni rizika, a time i na posledično smanjenje, odnosno povećanje stepena rizika, prema čemu se pravi plan nadzora i izdaje nalog za nadzor.

5. Pitanje:

Na koji način inspekcija da postupi kada stranka menja iskaz koji je dala ranije u postupku inspekcijskog nadzora ili u postupku koji je prethodio postupku inspekcijskog nadzora?

Mišljenje:

Inspekcija primenjuje slobodnu ocenu dokaza, u skladu sa članom 10. stav 2. Zakona o opštem upravnom postupku, prema kome ovlašćeno službeno lice odlučuje po svom uverenju koje činjenice uzima kao dokazane, na osnovu savesne i brižljive ocene svakog dokaza posebno i svih

dokaza zajedno, kao i na osnovu rezultata celokupnog postupka. U tom smislu, postupajući inspektor posebno će ceniti činjenicu menjanja iskaza stranke u postupku inspekcijskog nadzora koji je u toku, odnosno u postupcima - u postupku koji je prethodio postupku inspekcijskog nadzora i tekućem postupku inspekcijskog nadzora. Inspektor će oceniti verodostojnost izjave stranke kroz usaglašenost sa utvrđenim činjenicama i drugim dokaznim sredstvima, i utvrditi koja od verzija izjave je verodostojna. Inspektor je, dakle, ovlašćen da ceni verodostojnost izjave, tj. da iskazu pridaje veću ili manju važnost, pa je ovlašćen da određeni iskaz, u sklopu ocene tog dokaza zasebno i u vezi sa drugim dokazima, kao i na osnovu rezultata celokupnog postupka, oceni verodostojnim, manje verodostojnim ili neverodostojnim.

Pritom, posmatrajući dokaze prema njihovom značaju i faktičkoj važnosti u postupku inspekcijskog nadzora, smatramosu, premaprirodi i srsni inspekcijskog nadzora, osnovna dokazna sredstva za utvrđivanje činjeničnog stanja i donošenja odluke na osnovu utvrđenih činjenica u postupku inspekcijskog nadzora - podaci prikupljeni po službenoj dužnosti ili od stranke i drugih učesnika u postupku, uključujući uvid u dokumentaciju, odnosno isprave, fotografije, predmeti i drugi materijalni dokazi, uviđaj, odnosno neposredno opažanje inspektora, nalazi laboratorija i drugi oblici veštacanja, tj. materijalni dokazi. U tom smislu, nalazimo da su personalni dokazi - svedoci (svedočenje) i izjava stranke - u postupku inspekcijskog nadzora, ipak, svojevrsna pomoćna dokazna sredstva, uz osnovna - materijalna dokazna sredstva. U ovom svetlu, Zakon o opštem upravnom postupku u članu 134. izričito utvrđuje da ako činjenica ne može da se utvrdi drugim dokazima, organ može da uzme usmenu izjavu stranke.

Dodajemo i da će inspektor, saglasno članu 106. stav 3. Zakona o opštem upravnom postupku, upozoriti stranku (nadziranog subjekta) da je davanje lažnog iskaza krivično

delo. Krivično delo „Davanje lažnog iskaza” propisano je u članu 335. Krivičnog zakonika, čijim stavom 2. je predviđeno da će se kaznom zatvora do tri godine kazniti stranka koja prilikom izvođenja dokaza saslušanjem stranaka u sudskom ili upravnom postupku da lažan iskaz, a na ovom iskazu bude zasnovana odluka donesena u tom postupku.

6. Pitanje:

Ko donosi i potpisuje rešenje u postupku inspekcijskog nadzora?

Mišljenje:

U skladu sa Zakonom o inspekcijskom nadzoru i Zakonom o opštem upravnom postupku, rešenje u postupku donosi, pa samim tim, i potpisuje ovlašćeno službeno lice - inspektor.

Članom 46. stav 1. Zakona o inspekcijskom nadzoru propisano je da poslove inspekcijskog nadzora nadležna inspekcija vrši preko inspektora, a članom 39. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku da organ postupa u upravnoj stvari preko ovlašćenog službenog lica.

U članu 141. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku, kojim se uređuje rešenje, propisano je da ono sadrži potpis ovlašćenog službenog lica, koje ga donosi, a u postupku inspekcijskog nadzora jeto inspektor. Navedeno je u skladu sa načelom samostalnosti iz člana 49. Zakona o inspekcijskom nadzoru i člana 12. Zakona o opštem upravnom postupku, kao i ovlašćenjima inspektora, kao ovlašćenog službenog lica, u skladu sa članom 49. Zakona o inspekcijskom nadzoru i člana 39. Zakona o opštem upravnom postupku. Članom 39. stav 2. Zakona o opštem upravnom postupku predviđeno je da je ovlašćeno službeno lice - lice koje je raspoređeno na radno mesto koje čine i poslovi vođenja postupka i odlučivanja u upravnoj stvari (što znači: donošenje rešenja), ili samo poslovi vođenja postupka ili preduzimanja pojedinih radnji u postupku, a članom 46. stav 2. tačka 1) Zakona o

inspekcijskom nadzoru da inspekcijski nadzor može obavljati lice koje ima stečeno propisano obrazovanje, radno iskustvo u struci, položen državni stručni ispit i ispit za inspektora i koje ispunjava druge uslove propisane za rad u organima državne uprave, i to u zvanju višeg savetnika, samostalnog savetnika ili savetnika ili odgovarajućem zvanju inspektora utvrđenom posebnim propisom - za vođenje postupka i izricanje upravnih mera u inspekcijskom nadzoru (što podrazumeva i donošenje rešenja).

U odnosu na određene nedostatke prethodnog sistemskog zakonodavstva, odnosno prethodno važećeg Zakona o opštem upravnom postupku iz 1997, odakle je poticalo shvatanje da rukovodilac ima prvenstvo u donošenju rešenja, važeći Zakon o opštem upravnom postupku u članu 39. stav 3. izričito propisuje da ako službeno lice nije određeno, rešenje u upravnom postupku donosi rukovodilac organa. Time se utvrđuje ovlašćenje i dužnost ovlašćenog službenog lica - inspektora da donosi i potpisuje rešenje u upravnom postupku, odnosno u postupku inspekcijskog nadzora (kao posebnom upravnom postupku), a tek ako nema ovog službenog lica, odnosno ako ono, uz pridržavanje propisa, nije određeno, onda rukovodilac donosi i potpisuje rešenje. Postoji zakonska obaveza da ovlašćena službena lica - inspektori, koji ispunjavaju zakonske uslove za donošenje rešenja, i Pravilnikom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u organu budu određeni kao službena lica sa tim ovlašćenjem. Iz izloženog sledi odredba člana 141. stav 7. Zakona o opštem upravnom postupku, kojim je propisano da rešenje potpisuje ovlašćeno službeno lice koje ga donosi, odnosno rukovodilac organa.

Članom 23. stav 2. Zakona o državnoj upravi propisano je da ministar, između ostalog, donosi rešenja u upravnim i drugim pojedinačnim stvarima. Međutim, imajući u vidu citirane odredbe Zakona o opštem upravnom postupku i Zakona o inspekcijskom nadzoru, kao posebnih zakona u odnosu na Zakon o državnoj upravi, koji imaju prednost u primeni u

odnosu na Zakon o državnoj upravi, za donošenje rešenja u upravnom postupku od strane ministra, neophodno je da je zakonom - opštim ili posebnim - izričito propisano u kojim postupcima i upravnim stvarima ministar neposredno donosi rešenje, ili da ovlašćeno službeno lice koje donosi rešenje nije određeno, pa bi se aktiviralo supsidijarno ovlašćenje ministra na donošenje rešenja u upravnom postupku, u skladu sa članom 39. stav 3. Zakona o opštem upravnom postupku. Pritom, ministar može da ovlasti rukovodioce unutar organa (državni sekretar, pomoćnik ministra, direktor organa u sastavu ministarstva, sekretar ministarstva i dr.) da donose rešenja u upravnom postupku. Takođe, ministar, u skladu sa članom 59. Zakona o državnoj upravi, donosi rešenja u drugostepenom upravnom postupku, i takođe može da ovlasti rukovodioce unutar organa da donose ova rešenja po ovlašćenju ministra. Kako je izloženo, nasuprot drugostepenom postupku, u prvostepenom postupku važi obrnuto pravilo - rešenje donosi ovlašćeno službeno lice, a ako ono nije određeno, onda rešenje donosi rukovodilac organa, koji može na donošenje rešenja ovlastiti rukovodioce unutar organa.

7. Pitanje:

Da li inspektor koji učestvuje u nadzoru kao prateći inspektor (pored vodećeg inspektora) potpisuje nalog za inspekcijski nadzor i zapisnik?

Mišljenje:

Mišljenja smo da, kada inspekcijski nadzor sprovode dva ili više inspektora, od kojih jedan ima svojstvo vodećeg inspektora, a drugi ima svojstvo pratećeg inspektora, odnosno ostali imaju svojstvo pratećih inspektora, nije neophodno da nalog za inspekcijski nadzor i zapisnik o inspekcijskom nadzoru u papirnom obliku potpisuje i prateći inspektor, odnosno prateći inspektori. Držimo da nije neophodno ni da zapisnik u elektronskom obliku elektronski potpisuje prateći inspektor. Smatramo da je potrebno i dovoljno da nalog i zapisnik potpiše vodeći inspektor. Prateći

inspektor može da potpiše zapisnik, a može i da stavi paraf na papirni oblik zapisnika, koji potpisuje vodeći inspektor, ali to nije obaveza, nego mogućnost i ovlašćenje. Ono za šta smatramo da je potrebno da se navede u zapisniku je koje radnje je prateći inspektor preuzeo u postupku. Svoje mišljenje zasnivamo na odredbama čl. 16, 18, 35. i 45. Zakona o inspekcijskom nadzoru i čl. 39, 63, 90. i 91. Zakona o opštem upravnom postupku. Vodeći inspektor potpisuje i rešenje doneto u postupku inspekcijskog nadzora, saglasno članu 141. st. 1. i 7. Zakona o opštem upravnom postupku.

8. Pitanje:

Od kada teče rok za zastarelost prekršaja zbog neizvršenja propisane obaveze u određenom, propisanom periodu?

Mišljenje:

Zastarelost prekršaja računa se, u skladu sa članom 84. stav 1. Zakona o prekršajima, od izvršenja prekršaja, tj. od dana kada je prekršaj učinjen ili kada je propušteno dužno činjenje, bez obzira kada je posledica nastupila. Ovo je u skladu sa članom 11. Zakona o prekršajima, kojim je propisano da je prekršaj izvršen u vreme kada je učinilac radio ili bio dužan da radi, bez obzira kada je posledica nastupila. Kada se dužno činjenje, tj. ispunjenje određene obaveze vezuje za određeni period vremena – određeni rok, zastarelost počinje da teče prvog dana nakon proteka tog roka u kome je postojala obaveza, što je saglasno pravilu o računanju rokova iz člana 137. stav 2. Zakona o prekršajima. Neizvršenjem obaveze u propisanom roku došlo je do izvršenja prekršaja, pa od proteka tog roka, tj. od prvog narednog dana po isteku roka za ispunjenje obaveze teče i rok zastarelosti ovog prekršaja. U zahtevu za pokretanje prekršajnog postupka potrebno je da inspektor navede datume početka i isteka roka u kome je postojala obaveza.

Ako, pak, obaveza (dužno činjenje) nije vezana za određeni rok, nego postoji stalna, neprekidna obaveza, a koju nadzirani subjekat ne ispunjava, tada rok zastarelosti prekršaja počinje

da teče od dana otkrivanja prekršaja u inspekcijskom nadzoru (koji je i vreme izvršenja prekršaja). Ovaj pravni stav zauzet je na Drugoj sednici svih sudija Višeg prekršajnog suda od 22.03.2010. godine. U ovom slučaju radi se o trajnom, a ne jednokratnom prekršaju, pa se, saobrazno tome, određuje i računa rok zastarelosti prekršaja. Inspektor će u zahtevu za pokretanje prekršajnog postupka, saglasno izvedenim

dokazima i utvrđenim činjenicama, odnosno činjenicama koje su u skladu sa zakonom učinjene verovatnim, navesti datum, odnosno vreme kada je počela obaveza i datum kada je prekršaj otkriven.

Milan Stefanović

Uloga i praksa inspekcija u primeni Zakona o prekršajima

Cilj i svrha inspekcijskog nadzora, koji se ispoljava kroz preventivno delovanje ili nalaganje mera od strane inspekcije, jeste obezbeđivanje zakonitosti i bezbednosti poslovanja i postupanja nadziranih subjekata i sprečavanje ili otklanjanje štetnih posledica po zakonom i drugim propisom zaštićena dobra, prava ili interese. Kako pokazuju izveštaji o radu inspekcija, prilikom inspekcijskih kontrola u značajnom broju slučajeva utvrđuju se nezakonitosti koje su kažnjive prema zakonu ili drugom propisu, odnosno iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlaze osnovi sumnje da su nadzirani subjekti učinili prekršaje, privredne prestupe ili krivična dela. Od svih navedenih kažnjivih dela, najbrojniji slučajevi jesu izvršenja prekršaja, kao protivpravnog dela koje je zakonom ili drugim propisom nadležnog organa određeno kao prekršaj i za koje je propisana prekršajna sankcija.

Donošenje i kasnije izmene Zakona o prekršajima, kao i relativno česte izmene materijalno-pravnih odredbi o prekršajima u različitim zakonima, uredbama i odlukama autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave, zahtevale su određeno usaglašavanje sudske prakse

po spornim pitanjima i nov pristup inspekcija kao podnositelja zahteva za pokretanje prekršajnog postupka i izdavalaca prekršajnih naloga. Slično cilju inspekcijskog nadzora, svrha propisivanja, izricanja i primene prekršajnih sankcija je da građani poštuju pravni sistem i da se u buduće ne čine prekršaji.

1. Nov koncept dokazivanja u Zakonu o prekršajima

Zakon o prekršajima („Službeni glasnik RS“, br. 65/13, 13/16, 98/16 (US), 91/19-dr. zakon i 91/19) utvrđuje pravila postupka kojima se osigurava da niko nevin ne bude kažnjen, a da se odgovornom učiniocu prekršaja izrekne prekršajna sankcija pod uslovima koje predviđa ovaj zakon i na osnovu zakonito sprovedenog postupka. Za razliku od ranije važećeg Zakona o prekršajima („Službeni glasnik RS“, br. 101/05, 116/08 i 11/09) koji je za vođenje prekršajnih postupaka propisavao nadležnost organa uprave i prekršajnih sudova, ukoliko za vođenje prekršajnog postupka nisu nadležni organi uprave, prema važećem propisu nadležnost za vođenje prekršajnih postupaka je isključivo na prekršajnim sudovima.

Suštinske razlike novog koncepta prekršajnog postupka jesu načela i pravila vezana za utvrđivanje činjenica i dokazivanje u prekršajnom postupku. Prema starom propisu, načelo utvrđivanja istine propisivalo je dužnost suda da istinito i potpuno utvrdi činjenice koje su važne za donošenje zakonite odluke i da sa jednakom pažnjom ispita i utvrdi kako činjenice koje terete okrivljenog tako i one koje mu idu u korist. Po samoj definiciji, ovo načelo je bitno slično istoimenom načelu propisanom Zakonom o opštem upravnom postupku, po kome je organ dužan da pravilno, istinito i potpuno utvrdi sve činjenice i okolnosti koje su od značaja za zakonito i pravilno postupanje u upravnoj stvari, a ovlašćeno službeno lice odlučuje po svom uverenju koje činjenice uzima kao dokazane, na osnovu savesne i brižljive ocene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, kao i na osnovu rezultata celokupnog postupka. U praktičnom smislu, primena ovog načela je značila da sud ima ovlašćenje i dužnost da sam izvodi dokaze, bez ikakve inicijative ili predloga podnosioca zahteva za pokretanje prekršajnog postupka ili okrivljenog, što je neretko dovodilo do utvrđivanja

pogrešnog ili nepotpunog činjeničnog stanja i ukidanja prvostepenih presuda u žalbenim postupcima. Dodajući tome kratke rokove zastarelosti i moguće procesne zloupotrebe stranaka, ovakav koncept postupka dovodio je do neopravdano velikog broja oslobođajućih odluka ili obustavljenih postupaka usled zastarelosti.

Uvidajući navedeni problem, novi Zakon o prekršajima na bitno drugačiji način uređuje **dokazivanje** u prekršajnom postupku, uvodeći pravilo o teretu dokazivanja obeležja prekršaja i prekršajne odgovornosti, koji je na podnosiocu zahteva za pokretanje prekršajnog postupka i pravilo da sud izvodi dokaze na predlog stranaka, a stranka je dužna da pribavi dokaze čije je izvođenje predložila. S tim u vezi, prestala je dužnost suda da izvodi i utvrđuje dokaze, već je uloga sudije u konkretnom postupku da oceni izvedene dokaze i na osnovu činjeničnog stanja utvrdi da li postoji (ili ne postoji) prekršaj i prekršajna odgovornost okrivljenog. Ispitivanje navoda optužbe i odbrane vrši se samo u okviru njihovih dokaznih predloga, čime je uloga prekršajnog suda izjednačena sa pravilima postupanja sudova u svim ostalim postupcima – Zakonom o parničnom postupku, Zakonom o privrednim prestupima i Zakonikom o krivičnom postupku. Samo izuzetno, sud može da po službenoj dužnosti da pribavi dokaze ako okrivljeni nije u stanju da to sam učini ili je to opravdano iz razloga celishodnosti i efikasnosti vođenja postupaka. Takvi slučajevi mogu biti uvid u javno dostupne baze ili evidencije ili pristup Pravosudno-informacionom sistemu (na primer, u katastar nepokretnosti).

Jedina situacija u kojoj sud može izvoditi dokaze po sopstvenoj inicijativi, bez predloga stranaka, jesu dopunski dokazi, ako sud oceni da su izvedeni dokazi protivurečni ili nejasni i da je to neophodno da bi se predmet dokazivanja svestrano raspravio. Ovo pravilo treba izuzetno restriktivno tumačiti, jer sud može da primenom pravila o teretu dokazivanja odluči da li je određena činjenica

utvrđena ili ne. Naime, članom 99. Zakona o prekršajima propisana je shodna primena Zakonika o krivičnom postupku (ZKP), kojim je u članu 16. stav 5. ZKP propisano da sumnju u pogledu činjenica od kojih zavisi vođenje krivičnog postupka, postojanje obeležja krivičnog dela ili primena neke druge odredbe krivičnog zakona, sud će u presudi, ili rešenju koje odgovara presudi, rešiti u korist okrivljenog. Sledom iznetog, ukoliko se ne može utvrditi prekršajna odgovornost okrivljenog iz dokaza koje je predložio podnositelj zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, sud treba da oceni dokaze po svom slobodnom uverenju i odluci na osnovu savesne i brižljive ocene svakog dokaza posebno, svih dokaza zajedno i na osnovu rezultata celokupnog postupka.

Ovakav pristup prekršajnom postupku nalaže veću inicijativu, učešće, pripremu i zainteresovanost podnosioca zahteva za pokretanje prekršajnog postupka koja se, u krajnjem ishodu, može odnositi i na kritički stav prema odluci suda – izjavljivanju žalbe iz zakonom propisanih razloga.

2. Prekršajni nalog

Bitna novina novog pravnog okvira je propisivanje instituta **prekršajnog naloga**, koji se izdaje kada je za prekršaj zakonom ili drugim propisom od prekršajnih sankcija propisana samo novčana kazna u fiksnom iznosu. Ovakav vid prekršajnog kažnjavanja primenjuje se kada ovlašćeni organ, odnosno ovlašćeno lice otkrije prekršaj iz njegove nadležnosti na jedan od sledećih načina: (1) neposrednim opažanjem policijskog službenika ili ovlašćenog službenog lica prilikom kontrole, nadzora i pregleda, kao i uvidom u službenu evidenciju nadležnog organa; (2) uvidom u podatke koji su dobijeni uz pomoć uređaja za nadzor ili merenje; i, (3) prilikom inspekcijskog ili drugog nadzora pregledom dokumentacije, prostorija i robe ili na drugi zakonom propisan način. Za ovu vrstu prekršaja ne može

se podneti zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, ali prekršajni postupak može se pokrenuti rešenjem suda na osnovu izdatog prekršajnog naloga povodom koga je podnet zahtev za sudske odlučivanje, odnosno u situaciji kada okrivljeni smatra da ne postoji njegova prekršajna odgovornost i želi da se postupak raspravi pred sudom. Odlukama skupštine autonomne pokrajine, skupštine opštine, skupštine grada ili skupštine Grada Beograda, mogu se propisati novčane kazne samo u fiksnom iznosu koji se utvrđuje uz uvažavanje odredbe člana 39. st. 1. i 3. Zakona o prekršajima. Prekršajni nalog izdaje se u pisanoj formi, na obrascu propisanom Pravilnikom o obrascu prekršajnog naloga („Službeni glasnik RS“, broj 13/14), s tim što se može izdati i u elektronskoj formi, uz primenu zakona kojim se uređuje elektronski dokument. Pogodnost ovog vida procesuiranja prekršaja je mogućnost da učinilac plati polovinu propisanog iznosa novčane kazne u roku od osam dana od dana uručenja prekršajnog naloga.

Osim identifikacionih podataka o učiniocu prekršaja, najvažniji elementi prekršajnog naloga jesu činjenični opis radnje iz koje proizlazi pravno obeležje prekršaja, vreme i mesto izvršenja prekršaja i pravna kvalifikacija prekršaja. Svaki od navedenih elemenata ima odgovarajući procesni značaj: činjenični opis radnje predstavlja tačan opis nezakonitih radnji koje se mogu utvrditi opažanjem ili iskazom inspektora, čitanjem zapisnika ili fotodokumentacije, saslušanjem svedoka i korišćenjem drugih dokaza u slučaju da okrivljeni podnese zahtev za sudske odlučivanje. U izvesnom smislu, prekršajni nalog predstavlja sumarni, skraćeni oblik prekršajnog postupka – organ i službeno lice organa se propisom ovlašćuju da izreknu novčanu kaznu okrivljenom, za šta mogu pružiti odgovarajuće dokaze u slučaju da okrivljeni podnese zahtev za sudske odlučivanje. Iz tog razloga činjenični opis radnje treba da bude adekvatno upodobljen pravnoj kvalifikaciji prekršaja – da sadrži sva obeležja prekršaja

koja su utvrđena propisom i ništa više ili ništa manje od toga. U suprotnom, može se doći u situaciju da dokazni postupak pred sudom bude neuspešan, jer odluka u prekršajnom postupku odnosi se samo na lice koje se tereti i samo na prekršaj koji je dat u činjeničnom opisu.

Ukoliko okriviljeni, u roku od osam dana od dana uručenja prekršajnog naloga, izjavi zahtev za sudsko odlučivanje dostavljanjem prekršajnog naloga koji je prethodno propisao, prekršajni sud je dužan da izdavaoca prekršajnog naloga izjavi o podnetom zahtevu za sudsko odlučivanje i zatraži dokaze o učinjenom prekršaju. Osim potrebe da se u toku postupka opravda prekršajni nalog, odnosno dokaže prekršajna odgovornost okriviljenog, po prijemu obaveštenja izdavalac naloga saznaće da prekršajni nalog više nema svojstvo izvršne isprave za naplatu novčane kazne. Postupak naplate punog iznosa novčane kazne sproveče prekršajni sud, nakon pravnosnažnosti i izvršnosti presude kojom se okriviljeni oglašava odgovornim.

Sporno pitanje koje se javilo u praksi jeste punovažnost prekršajnog naloga koji je izdat učiniocu prekršaja bez otiska pečata izdavaoca. Konkretno postupanje nije dovelo do odbacivanja prekršajnog naloga, odnosno njegovog stavljanja van snage, već je prekršajni sud zatražio da izdavalac naloga uredi prekršajni nalog, uz snabdevanje odgovarajućim pečatom u skladu sa Zakonom o pečatu državnih i drugih organa. U praksi, međutim, najveći broj organa izdaje inspektorima i ovlašćenim službenim licima blokove prekršajnih naloga koji su numerisani i na kojima je prethodno otisnut pečat.

3. Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka

Drugi način pokretanja prekršajnog postupka, podnošenje **zahteva za pokretanje prekršajnog postupka**, odnosi se na sve ostale prekršaje – za prekršaje

u odnosu na koje su, kao prekršajne sankcije, propisane novčane kazne u rasponu („od-do“), mogućnost izricanja zaštitne mere prekršajne sankcije, vaspitne mere koje se izriču prema maloletnicima i, uopšte, svi prekršaji za koje nije propisana novčana kazna u fiksnom iznosu.

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka dostavlja se u onoliko primeraka koliko ima okriviljenih i jedan primerak za sud. Ukoliko zahtev ne sadrži sve propisane podatke, sud će zatražiti od podnosioca zahteva da ga u određenom roku dopuni, ali ne duže od 15 dana. Ukoliko podnositelj zahteva ne otkloni nedostatke u određenom roku, smatraće se da je odustao od zahteva i zahtev će se rešenjem odbaciti.

Obavezni podaci o okriviljenim licima, koji su fizička lica, preduzetnici ili odgovorna lica protiv kojih se zahtev podnosi, jesu: lično ime, jedinstveni matični broj građana, mesto i adresa stanovanja i državljanstvo. Poželjno je da se u zahtev unesu i zanimanje i mesto i adresa zaposlenja, koji su takođe propisani kao obavezni element zahteva, ali sudovi u praksi ne smatraju takav podnesak neurednim, s obzirom da se ovi podaci mogu proveriti uvidom u Pravosudni informacioni sistem i baze podataka državnih organa. Kada je reč o ostalim kategorijama okriviljenih, u odnosu na pravna lica, potrebno je navesti naziv i sedište, poresko identifikacioni broj (PIB), za preduzetnika i naziv i sedište radnje, a za odgovorno lice i funkciju koju obavlja u tom pravnom licu.

Važan element zahteva za pokretanje prekršajnog postupka jeste i podatak o tome da li je pokrenut krivični postupak ili postupak za privredni prestup za delo koje obuhvata obeležja prekršaja koji je predmet zahteva. Dovoljno je da inspekcija, kao podnositelj zahteva, navede o tome da li je povodom istog događaja podnosiла krivičnu prijavu ili prijavu

za privredni prestup, odnosno da navede saznanje (ako ga ima) da li je postupak po tim prijavama zaista i pokrenut. Podrazumeva se da inspekcija ovo obaveštenje može dati samo u kontekstu vlastite nadležnosti i ovlašćenja za nadzor nad primenama propisa, tako da se ovaj podatak odnosi isključivo na delo koje opisano u činjeničnom opisu prekršaja. Često je jedna nezakonitost kažnjiva i propisana kao krivično delo i prekršaj ili privredni prestup i prekršaj, a postoje i slučajevi kada se sva tri protivpravna dela mogu steći u jednom ponašanju. Svrha ovog podatka jeste obaveštavanje suda o eventualno drugim pokrenutim postupcima koji se odnose na isti činjenični opis, odnosno životni događaj, zbog čega bi su ovu okolnost uzeo u obzir u kontekstu zabrane ponovnog suđenja u istoj stvari propisane članom 8. Zakona o prekršajima i članom 34. Ustava Republike Srbije. Naime, protiv učinioca prekršaja koji je u krivičnom postupku pravnosnažno oglašen krivim za krivično delo koje obuhvata i obeležja prekršaja, ne može se za taj prekršaj pokrenuti postupak, a ako je pokrenut ili je u toku, ne može se nastaviti i dovršiti, što u istom obimu važi i za osudu za privredni prestup, odnosno postupak za privredni prestup koji je u toku. Kada zahtev sadrži podatke o tome da je povodom istog događaja pokrenut krivični postupak ili postupak za privredni prestup, ili sud o tome sazna u toku prekršajnog postupka, prekršajni sud će spise predmeta dostaviti nadležnom суду (krivične ili privredno-prestupne nadležnosti) na dalje postupanje i o tome obavestiti podnosioca zahteva.

Elementi zahteva za pokretanje prekršajnog postupka bitno su slični sadržini prekršajnog naloga, s tim što u ovom slučaju ovlašćeni podnosič, odnosno inspekcija, stavlja predlog o dokazima koje treba izvesti, uz označenje ličnih imena i adresa svedoka, spise koje treba pročitati i predmete koji služe kao dokaz. Saglasno

pravilu o teretu dokazivanja, u inicijalnoj fazi postupka potrebno je dostaviti i predložiti sve dokaze koji se ocene neophodnim. Svako kasnije dodavanje dokaznih predloga od strane podnosioca zahteva, predstavlja mogući rizik od odugovlačenja postupka i nastupanja zastarelosti.

U jednom slučaju iz prakse (Rešenje Prekršajnog apelacionog suda u Beogradu, 10 Prž. br. 12512/19 od 07.06.2019. godine) prvostepeni sud je naredbom zatražio uređenje zahteva za pokretanje prekršajnog postupka i dostavljanje predloga dokaza, uz napomenu da суду nije dostavljen nijedan dokaz u vezi sa tvrdnjama iz zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, te da će se u slučaju nepostupanja po naredbi u ostavljenom roku, smatrati da je podnosič odustao od zahteva. Drugostepeni sud je konstatovao da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je zatražio uređenje zahteva, budući da podnesci u prekršajnom postupku moraju biti razumljivi i sadržati sve što je potrebno da bi se po njima moglo postupiti, a ako to nije slučaj – sudija koji vodi prekršajni postupak naložiće podnosiocu podneska da u određenom roku, a najkasnije u roku od petnaest dana, podnesak ispravi odnosno dopuni, a ako to ne učini, podnesak će se odbaciti kao neuredan.

Kao i u slučaju prekršajnog naloga, činjenični opis prekršaja mora da sadrži tačno određenu protivpravnost za koju se okriviljeni tereti, jer se postupak vodi samo povodom te nezakonite radnje i ni za jednu drugu, pri čemu treba koristiti jasne i precizne formulacije koje odgovaraju pravnom kvalifikacijom prekršaja. Pritom, sama pravna kvalifikacija prekršaja ne može zameniti njegov činjenični opis, koji treba da sadrži podatke: **ko je, gde i kada učinio određenu radnju ili propustio određeno činjenje koje je bio dužan da preduzme**, dok predlozi o dokazima treba da takve navode potvrde. Dakle, činjenični opis prekršaja treba da odgovara

izreci presude suda koji nalazi da postoji prekršajna odgovornost okriviljenog za prekršaj koji se zahtevom tereti. Ukoliko je potrebno, u obrazloženju zahteva za pokretanje prekršajnog postupka mogu se dati određena pojašnjenja o načinu na koji je uočen prekršaj: podaci o nalogu za inspekcijski nadzor, obaveštenju nadziranog subjekta o predstojećem nadzoru, zatečenom činjeničnom stanju i izvedenim dokazima u upravnom postupku, sadržini zapisnika o inspekcijskom nadzoru i samom biću prekršaja.

Takođe, članom 93. Zakona o prekršajima propisano je da se pre donošenja odluke, okriviljenom mora dati mogućnost da se izjasni o činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist. Okriviljeni već na prvom saslušanju mora biti obavešten o prekršaju za koji se tereti i o osnovama optužbe, osim ako se postupak na osnovu ovog zakona sprovodi bez saslušanja okriviljenog. Dakle, u slučaju kada u kasnjem toku postupka bude predložen ili izведен novi dokaz, prekršajni sud je uvek u obavezi da okriviljenog upozna sa tim dokazom i dozvoli mu da se o njemu izjasni, a eventualni propust suda da tako postupi predstavlja bitnu povredu prekršajnog postupka, odnosno povredu prava odbrane iz člana 264. stav 2. tačka 4) Zakona o prekršajima. Stoga treba nastojati da se svi potrebnii dokazi i činjenični navodi formulišu i predlože na početku postupka, odnosno prilikom podnošenja zahteva za pokretanje prekršajnog postupka. Presudom Prekršajnog apelacionog suda Odeljenje u Novom Sadu III-309 Prž. broj 2326/14 od 4.3.2014. godine konstatovano je da je prвостепени sud u obavezi da okriviljenom omogući da se izjasni o preciziranom zahtevu za pokretanje prekršajnog postupka, tako što bi zakazao ročište na koje bi pozvao okriviljenog i omogućio mu da se izjasni o činjenicama i dokazima koji ga terete, jer bi u protivnom povredio njegovo pravo na odbranu.

Saslušanje okriviljenog u prekršajnom postupku, načelno, predstavlja obaveznu radnju postupka, s obzirom da se okriviljenom mora pružiti mogućnost da koristi svoje pravo odbrane. Međutim, ako za utvrđivanje činjeničnog stanja prisustvo okriviljenog nije neophodno, u pozivu će se upozoriti da će u slučaju neodazivanja odluka biti doneta bez njegovog saslušanja (član 187. stav 6. Zakona o prekršajima). Ukoliko sud stekne uverenje da postoji prekršajna odgovornost okriviljenog, na osnovu podnetog zahteva za pokretanje prekršajnog postupka i već dostavljenih dokaza (poput zapisnika o inspekcijskom nadzoru i rešenja kojim se nalažu upravne mere), uz unetu napomenu u pozivu može doneti presudu bez saslušanja okriviljenog. Podrazumeva se da sud u svakom slučaju ceni predložene dokaze, prema pravilu o teretu dokazivanja, zbog čega ovaj procesni mehanizam sprečava moguće izbegavanje dolaska okriviljenog na sud. Međutim, ako je ipak potrebno da okriviljeni lično pristupi jer je njegovo saslušanje neophodno, sud će upozoriti da će u slučaju neodazivanja biti doveden. Još jedan vid prava na odbranu okriviljenog je davanje pisane odbrane, o čemu sud poučava okriviljenog ako nađe da neposredno usmeno saslušanje nije potrebno s obzirom na značaj prekršaja i podatke kojima raspolaže.

4. Tok prekršajnog postupka

Pojedine odredbe Zakona o prekršajima otežavaju mogućnosti inspekcije da aktivno učestvuje u prekršajnom postupku. Tipičan primer jeste situacija u kojoj inspekcija podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i nema saznanja o tome kako je postupljeno po zahtevu sve do donošenja odluke suda. Naime, rešenje o pokretanju prekršajnog postupka ima svojstvo procesne odluke koja se ne dostavlja ni podnosiocu zahteva ni okriviljenom, pa inspekcija ne zna ni tačan broj predmeta pod kojim se postupak vodi (PR broj). Time se otežava mogućnost da inspekcija prati

tok predmeta, odnosno da u slučaju potrebe dostavi određena obaveštenja ili dokaze – umesto da to čini bez posebnog kontaktiranja suda, tada je potrebno da se lično ili telefonskim putem obraća radniku pisarnice prekršajnog suda, koji vrši pretragu baze podataka i saopštava broj predmeta.

Drugi problem u praksi predstavlja činjenica da određeni broj inspekcija ne podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka odmah po uočavanju prekršaja, već tek po konačnosti rešenja inspektora. Ponekada je ovaj stav opravdan, jer je bolje prikupiti dovoljno „čvrste dokaze“ koji potkrepljuju navode zahteva, nego upustit se u prekršajni postupak sa neizvesnim ishodom. Međutim, zbog kratkih rokova absolutne zastarelosti za najveći broj prekršaja od dve godine, okasnelo podnošenje zahteva za pokretanje prekršajnog postupka može dovesti do kasnije obustave postupka usled proteka roka u kome se postupak može voditi. Ukoliko se takav slučaj ipak desi, u zahtevu treba posebno naglasiti da je okriviljeni koristio žalbu ili druga pravna sredstva i da je rešenje steklo svojstvo konačnosti, što sud može imati u vidu kod primene pravila o saslušanju okriviljenog, stavljanju predloga za davanje pisane odbrane i ocene eventualnih dokaznih predloga okriviljenog koji mogu biti upućeni na odugovlačenje postupka.

Kada je reč o kaznenoj politici i prekršajnim sankcijama koje se odmeravaju u presudama, primetan je trend pooštravanja kazni, u odnosu na učestalu raniju praksu izricanja opomena ili oslobođenja od kazne. Ako je, po saznanjima inspekcije, okriviljeni višestruko osuđivan za iste ili srodne prekršaje, takvu okolnost je potrebno i naglasiti u podnetom zahtevu za pokretanje prekršajnog postupka. Čest je slučaj da se okolnost prekršajne kažnjavanosti utvrđuje samo na osnovu izjave okriviljenog, što na strani sudova nije dobra praksa. Upitom u evidenciju prekršajne osuđivanosti na teritoriji

cele Republike Srbije, ova činjenica može se jednostavno proveriti ili utvrditi. Po potrebi, inspekcija može podneti i žalbu u pogledu odluke suda o sankciji, ukoliko smatra da okolnosti koje utiču na odmeravanje kazne (naročito otežavajuće okolnosti) nisu pravilno ocenjene: težina i posledice prekršaja, okolnosti pod kojima je prekršaj učinjen, stepen odgovornosti učinjoca, ranija osuđivanost, lične prilike učinjoca i držanje učinjoca posle učinjenog prekršaja. Kada se žalba izjavи по овом основу, presuda može ostati najmanje ista ili može biti preinačena na štetu okriviljenog. Jedini slučaj kada ne bi bilo podesno izjavljivanje žalbe, jeste kratak period koji preostaje do nastupanja absolutne zastarelosti – tako žalba inspekcije izjavljena u roku manjem od dva meseca do nastupanja zastarelosti, može voditi riziku obustave postupka gde okriviljenom neće biti izrečena ni prvočitna, blaža sankcija od tražene.

Alternativni način okončanja prekršajnog postupka, započetog podnošenjem zahteva, jeste zaključenje sporazuma o priznanju prekršaja koji je do sada našao široku primenu u oblasti saobraćajnih, carinskih, antikorupcijskih i drugih prekršajnih oblasti. U poslednje dve godine ovaj institut primenjuje se i u radu inspekcija u odnosu na prekršaje iz propisa čiju primenu nadziru, što dovodi do kraćeg trajanja postupaka, uštede vremena i novca, koja na strani inspektora i prekršajnih sudova skraćuje dokazni postupak. S druge strane, za okriviljenog podsticaj predstavlja mogućnost da se ne izrekne zaštitna mera, kao i da se izrekne blaža kazna – najčešće novčana kazna – u iznosu nižem od posebnog minimuma propisanim prekršajnim propisom, ali ne u iznosu nižem od opšteg minimuma te vrste kazne propisanog Zakonom o prekršajima. Uslov za zaključenje sporazuma o priznanju prekršaja, na kome inspekcije insistiraju u skladu sa ciljem nadzora, jeste otklanjanje nepravilnosti, odnosno posledice prekršaja, ili postupanje po upravnoj meri koja je izrečena. Po

zaključenom sporazumu, koji se podnosi sudu, donosi se presuda o priznanju prekršaja kojom se utvrđuje ona vrsta i visina kazne i druge prekršajne sankcije koja je navedena u sporazumu.

Sporazum o priznanju prekršaja sadrži:

- 1) opis prekršaja koji se okrivljenom stavlja na teret;
- 2) priznanje okrivljenog da je učinio taj prekršaj;
- 3) sporazum o vrsti i visini kazne/drugim prekršajnim sankcijama;
- 4) izjavu ovlašćenog podnosioca o odustajanja od prekršajnog gonjenja za prekršaje koji nisu obuhvaćeni sporazum o priznanju (fakultativno);
- 5) sporazum o troškovima prekršajnog postupka, o oduzimanju imovinske koristi pribavljene prekršajem, o povraćaju predmeta prekršaja i o imovinskopravnom zahtevu (ako je podnet);
- 6) izjavu o odricanju stranaka i branioca od prava na žalbu protiv odluke suda donesene na osnovu prihvatanja sporazuma o priznanju prekršaja; i,
- 7) potpis stranaka i branioca (ako je angažovan).

5. Umesto zaključka

U nespornoj potrebi da se utvrdi odgovornost učinilaca prekršaja i da im se izrekne odgovarajuća prekršajna sankcija, uloga i odgovornosti prekršajnih sudova i inspekcija, kao podnositelja zahteva i prekršajnih naloga, jeste podjednako važna i podeljena, uz uvažavanje pravila i uloge koji svaki od ovih organa ima prema svom ustrojstvu i nadležnostima. Kada je reč o ulozi inspekcija, osim efikasno sprovedenog inspekcijskog nadzora, koji se vodi uz sastavljanje adekvatnog zapisnika o inspekcijskom nadzoru i okončava konačnim i izvršnim rešenjima kojim se nadziranim subjektima nalaže upravne mere, nužan nastavak ovih aktivnosti predstavlja podnošenje zahteva za pokretanje

prekršajnog postupka i zastupanje optužbe u slučaju da po zahtevu za sudsko odlučivanje bude pokrenut postupak pred sudom.

S obzirom na obim i složenost poslova, poželjno je da inspekcije imaju određenog službenika ili inspektora za zastupanje u postupcima pred prekršajnim sudovima, koji bi bio specijalizovan za ove poslove. Prema ranije važećem Zakonu o prekršaju, kada je nadležnost za vođenje prekršajnih postupaka bila na organima uprave, prekršajne postupke vodila je Komisija za prekršaje, odnosno službeno lice, koji su morali imati svojstvo, odnosno jednog člana koji je diplomirani pravnik sa položenim stručnim ispitom i najmanje tri godine radnog iskustva na odgovarajućim pravnim poslovima. Očigledno je ideja zakonodavca bila da takve postupke vodi lice sa završenim pravnim fakultetom, što je opravdano kod činjenice da veliki broj inspekcija čine inspektori koji imaju visoko obrazovanje koji se odnose na stručne poslove u različitim oblastima, koji nisu i ne moraju biti u potpunosti upoznati sa propisima koji uređuju postupke pred pravosudnim organima. Stoga je određivanje lica za zastupanje u prekršajnim postupcima ispred inspekcije, preporuka koja važi za sve inspekcijske organe.

Ipak, čak i u slučaju određivanja ovakvog „zastupnika“, inspektorima je potrebno dati određena usmerenja po načinu prikupljanja dokaza i pisanja zapisnika o inspekcijskom nadzoru, što se može činiti u konsultacijama za pravnicima u organu, odnosno sa javnim tužiocem u slučaju kada povodom određenog ponašanja postoji dilema.

Dušan Radovanović

I za kraj... Dobre vesti iz Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja

Sistematizacija usvojena, nova rešenja za dvadesetak dana

Na zahtev Mreže inspektora Srbije, 20. januara 2020. održan je sastanak u Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, a ljubazni domaćini delegaciji MINS-a bili su ministar Zoran Đorđević i v.d. direktora Inspektorata rada, Stevan Đurović, kao i Marina Furtula, v.d. direktora Uprave za bezbednost i zdravlje na radu.

Osnovna tema bio je status republičkih inspektora rada, odnosno primena proklamovanih mera Vlade Republike Srbije za unapređenje statusa i zapošljavanje novih inspektora.

Bili smo veoma prijatno iznenadjeni saznanjem da je sistematizacija Inspektorata za rad prošla čitavu proceduru koja uključuje pribavljanje mišljenja Službe za upravljanje kadrovima, Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, Ministarstva finansija, posle čega je usvojena od strane Vlade Republike Srbije, i menadžment će veoma brzo, odmah po završetku procesa ocenjivanja, inspektorima uručiti nova rešenja.

Na sastanku je rečeno da će rešenja biti podeljena najkasnije za dvadesetak dana, te da će najveći broj inspektora dobiti zvanje samostalnog savetnika (izuzetak su oni koji ne ispunjavaju uslove).

Jačanje kapaciteta – ove godine prijem 17 novih inspektora

Inspektorat za rad pristupiće i prijemu novih inspektora u skladu sa Zaključkom Komisije za davanje saglasnosti za novo zapošljavanje i dodatno radno angažovanje kod korisnika javnih sredstava, odnosno ove godine ojačće svoje kapacitete prijemom 17 novih inspektora.

Takođe, obradovala nas je informacija da će Inspektorat rada prioritetno nabaviti i nova vozila za svoje inspektore.

Dragoman Paunović
predsednik MINS-a

